

Szekszárd és Térsége Önkormányzati Társulás
Társulási Tanácsának
2014. április 15-i ülésére

Tárgy: Beszámoló a Nefela Jégesőelhárítási Egyesülés 2013. évi munkájáról

Az előterjesztést készítette: Hajdúné Varga Andrea kistérségi referens

Véleményező: Pénzügyi Bizottság

Tisztelt Társulási Tanács!

A NEFELA Dél-magyarországi Jégesőelhárítási Egyesüléssel 2013-ben is létrejött támogatási megállapodás a jégkárok csökkentésére a kistérség területén. A beavatkozási időszakban (2013. május 2. – szeptember 26.) 57 beavatkozást hajtottak végre. A támogatás összege 2013-ban 1 640 530 forint volt.

Az Egyesülés a Támogatási megállapodásban tett kötelezettségének eleget téve – a Társulás részére megküldte a 2013. évi munkájáról szóló beszámolót.

Kérem a Tisztelt Társulási Tanácsot az előterjesztés megtárgyalására és a határozat meghozatalára.

Szekszárd, 2014. április 9.

Horváth István
Társulási Tanács elnöke

HATÁROZATI JAVASLAT

a Nefela Jégesőelhárítási Egyesülés 2013. évi munkájáról szóló beszámoló elfogadására

A Szekszárd és Térsége Önkormányzati Társulás Társulási Tanácsa a Nefela Jégesőelhárítási Egyesülés 2013. évi tevékenységéről szóló beszámoló elfogadja.

Határidő: 2014. április 15.

Felelős: Horváth István elnök

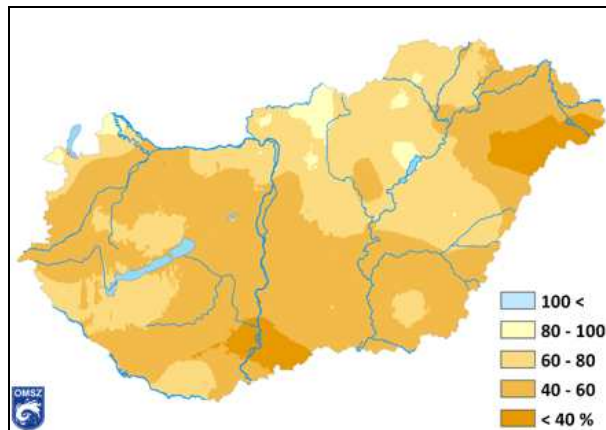
B E S Z Á M O L Ó

a Nefela Dél-magyarországi Jégesőelhárítási Egyesülés

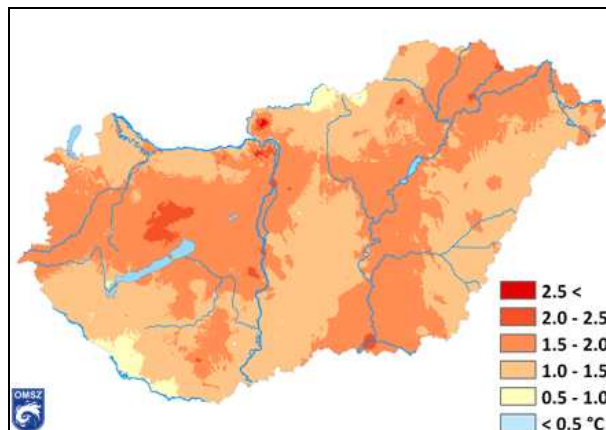
2013. évi tevékenységéről és gazdálkodásának alakulásáról

Egyesülésünk ebben az évben sikeresen végrehajtotta 23-dik jégesőelhárítási szezonját.

A bőséges téli és tavaszi csapadék és a kora nyári rendkívüli árvíz után nem gondoltuk, hogy az idei esztendőben is már harmadik éve az aszály és a nagy hőség okoz majd gondokat a mezőgazdasági termelőknek.

A 2013-as nyár csapadékösszege a sokéves átlag százalékában kifejezve

A 2013-as nyár középhőmérsékletének eltérése a sokéves átlagtól

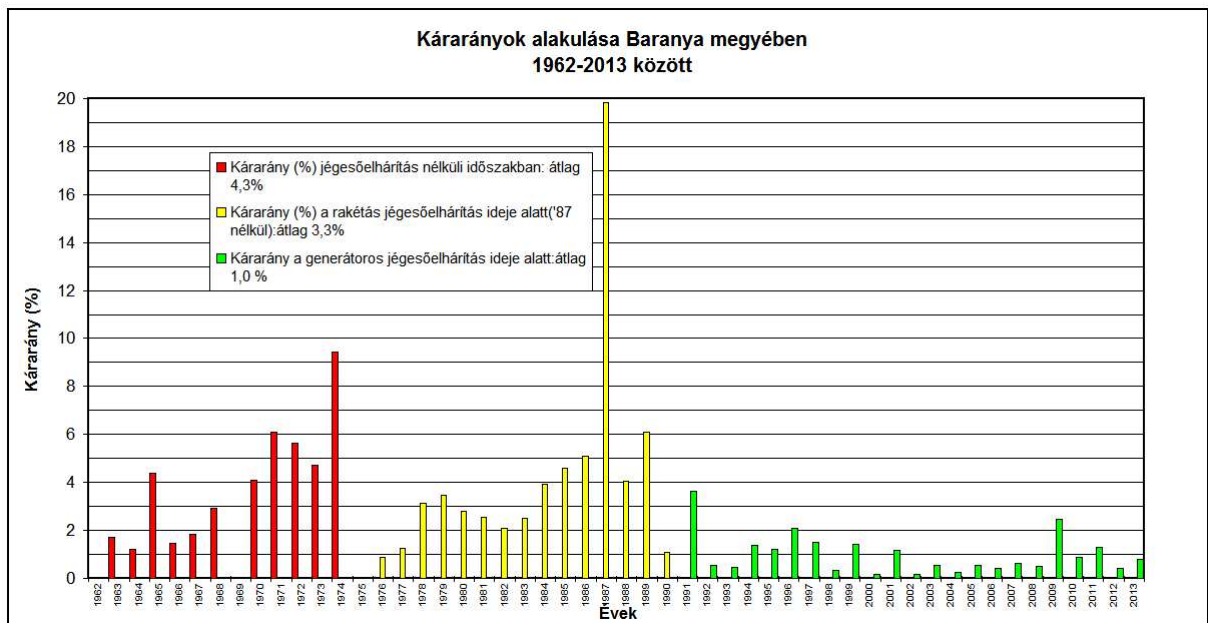
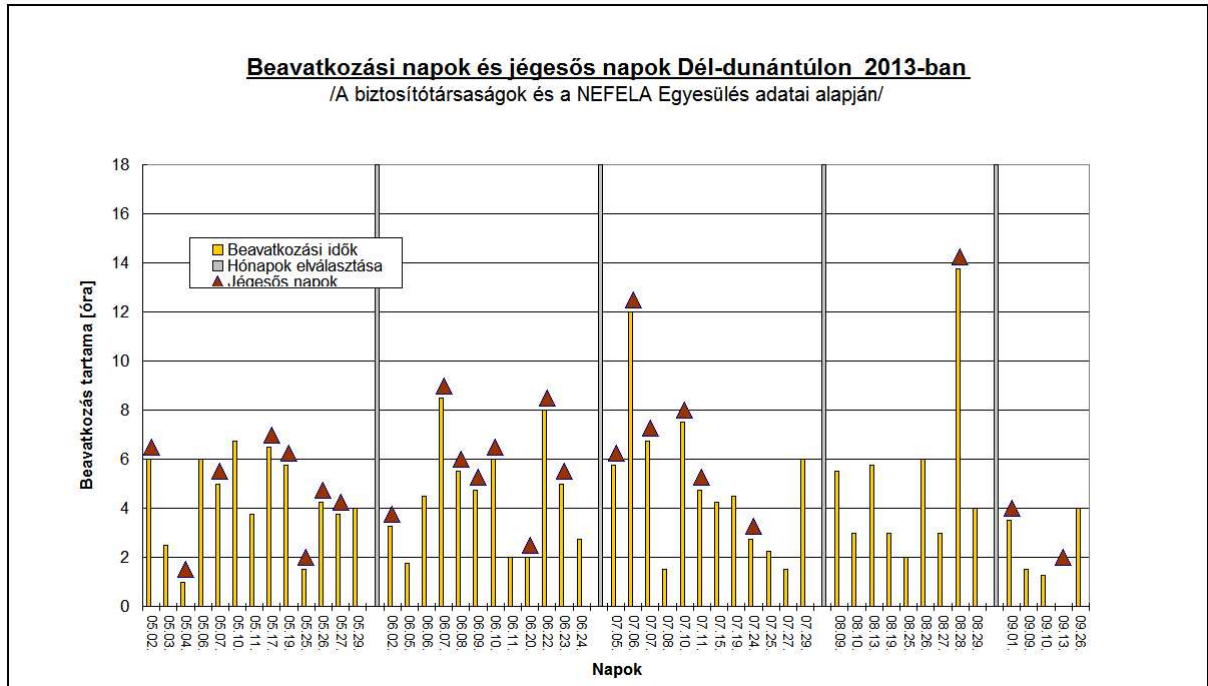
Forrás: OMSZ tanulmány: http://www.met.hu/ismeret-tar/erdekesssegek_tanulmanyok/index.php?id=834&hir=2013_nyaranak_eghajlati_attekintese

A fenti térképeken látható, hogy a Dél-Dunántúlon a sok éves átlag fele-harmada csapadék hullott a nyári hónapokban, és e mellett a hőség uralkodott.

1. A 2013. évi tevékenységről

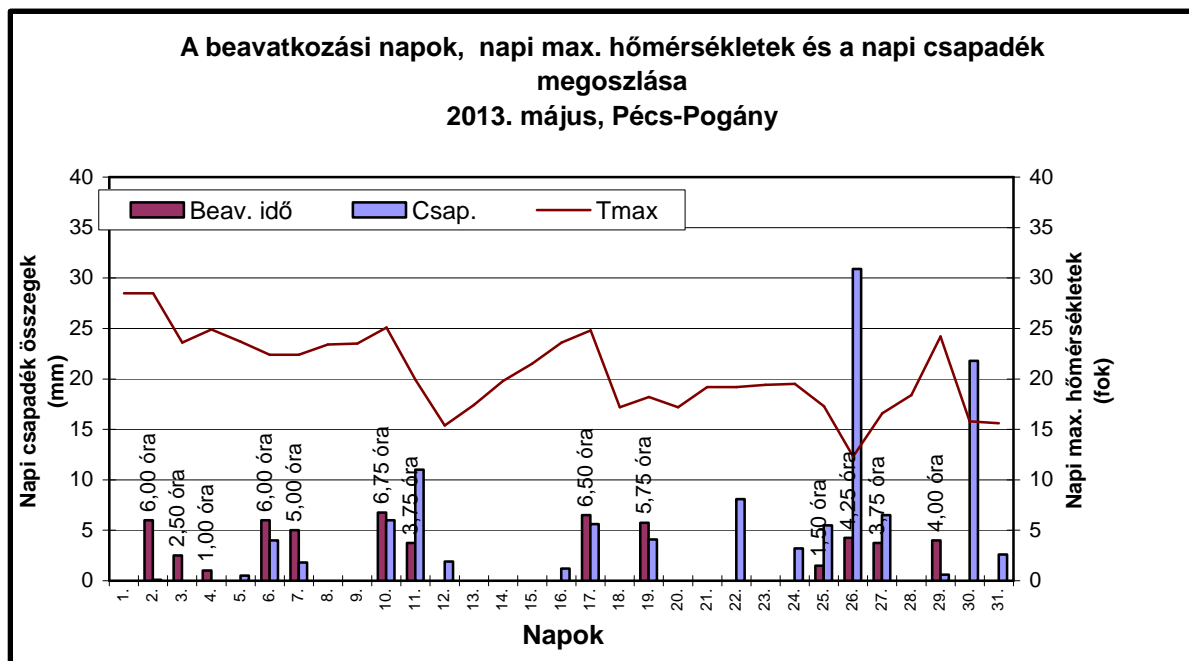
Az aszályos időjárás ellenére 50 napon 57 beavatkozást hajtottunk végre.

A legtöbb jégesőveszélyes időjárási helyzet május-június hónapokban fordult elő.
A legnagyobb jégkár júniusban következett be.

2. A beavatkozási időszak ismertetése

2.1. Május

Elsején sok helyen 30 fok fölé melegedett fel a levegő. A következő napoktól azonban lassan kora nyárisra mérséklődött a meleg, leépült az anticiklon, nedves, labilis légtömegek érkeztek. 2-án Olaszország felől hidegfront érkezett, a védett terület É-i részén voltak hevesebb zivatarok. Egy sekély ciklon alakult ki tőlünk DNY-ra, ez is segítette a következő napokban a zivatarok kialakulását.

11-én NY felől lassan mozgó hidegfront érkezett, a területünkön nem mértünk jeges cellákat (Szegeden esett diónyi jég), de a hőmérséklet jelentősen visszaesett az alsó légrétegekben, így 5 napra stabilizálódott a légkör. 17-én DNY felől érkező hidegfront szakította meg a felmelegedést, sok helyen alakultak ki heves zivatarok, de csak 1-2 helyen észleltek 1 cm-t meghaladó jégszemeket (Gyékényes, Nagyatád).

19-én este hasonló hidegfront érkezett, szintén a déli határon észleltek nagyobb jégesőket (Vízvár mogyoró, Old néhány diónyi jégszem is)

Ezután egy hétig borús, hűvös idő, gyenge labilitással.

25-26-27-én maradt a hűvös idő, de a felső légrétegekben hidegcsepp került fölénk és ez labilizálta a légkört. Sok helyen alakultak ki zivatarok, általában kisméretű jég, jégdara hullott belőlük. 25-én, 27-én Baranya, Tolna megyében, 26-án Somogy megyében.

Beavatkozási napok májusban: 02., 03., 04., 06., 07., 10., 11., 17., 19., 25., 26., 27., 29.

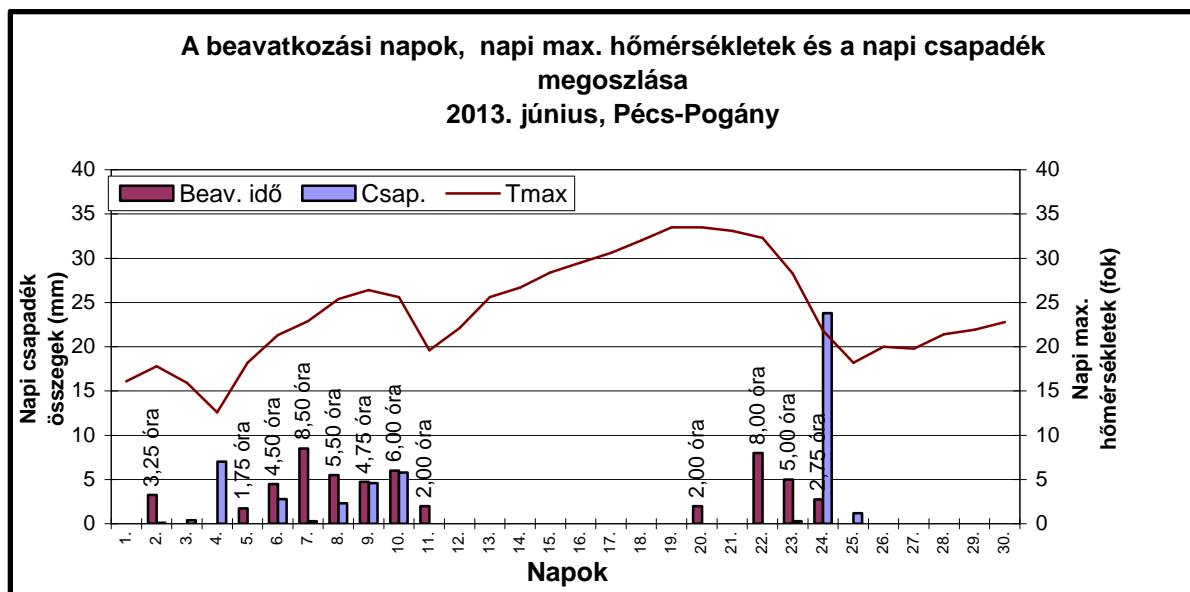
Havi üzemórák csoportok szerint:

Északnyugati	Délnyugati	Északkeleti	Délkeleti
52:55	54:15	53:15	54:10

A kezelőink és a biztosító társaságok által jelentett adatok alapján ebben a hónapban ezeken a napokon fordult elő jégeső:

Május: 02., 04., 07., 17., 19., 25., 26., 27.

2. 2. Június

Az eddigi hűvös időt okozó ciklon lassan ÉK felé távozott, de eközben ÉNY felől újabb ciklon érkezett fölénk, mely meghatározta az első hét időjárását. Ez a ciklon mielőtt hozzánk ért a Duna német és osztrák vízgyűjtő területein 4 nap alatt 200-300 mm csapadékot adott, ennek következtében soha nem látott árhullám indult el a Dunán.

5-e után a ciklon előterében DNY felől melegedés indult el, ezzel együtt a labilitás is megnőtt, így 1 hétig minden nap beavatkozásokra került sor. Az első napokban csak kisebb jégesők fordultak elő (7-én Jután borsó, 8-án Hird borsó, Homokszentgyörgy kevés mogyoró, majd borsó), majd 10-én a heves zivatarok képződéséhez igazán kedvező feltételek alakultak ki.

10-én DNY felől egy meleg, nedves szállítószalag mentén már délelőtt előfordultak zivatarok, de az igazán jéges cellák délután alakultak ki. Heves zivatarok vonultak át a VT-en, Baranya megyén áthaladó cella szupercellának minősíthető, végig felhőszakadás és jégeső kísérte.

A legnagyobb jég szeméret ezen a napon elérte a diónyi méretet (pl.: Sellyén), több helyen a talajt teljesen beborította a cseresznye méretű jég (pl.: Sumony, Királyegyháza, Majos).

A 11-én érkező hidegfront után anticiklon épült fel, stabilizálódott a légkör, erős felmelegedés kezdődött, a hónap közepétől beköszöntött a kánikula.

A kánikulát a 20-a után több hullámban érkező hidegfrontok szüntették meg, ezeket a frontokat zivatarok, viharok kísérték, nagyobb jégeső 22-én fordult elő (pl.: Illocskán cseresznye méretű).

A hónap végén a talajon újra anticiklon fékezte a feláramlást, a zivatarok kialakulását.

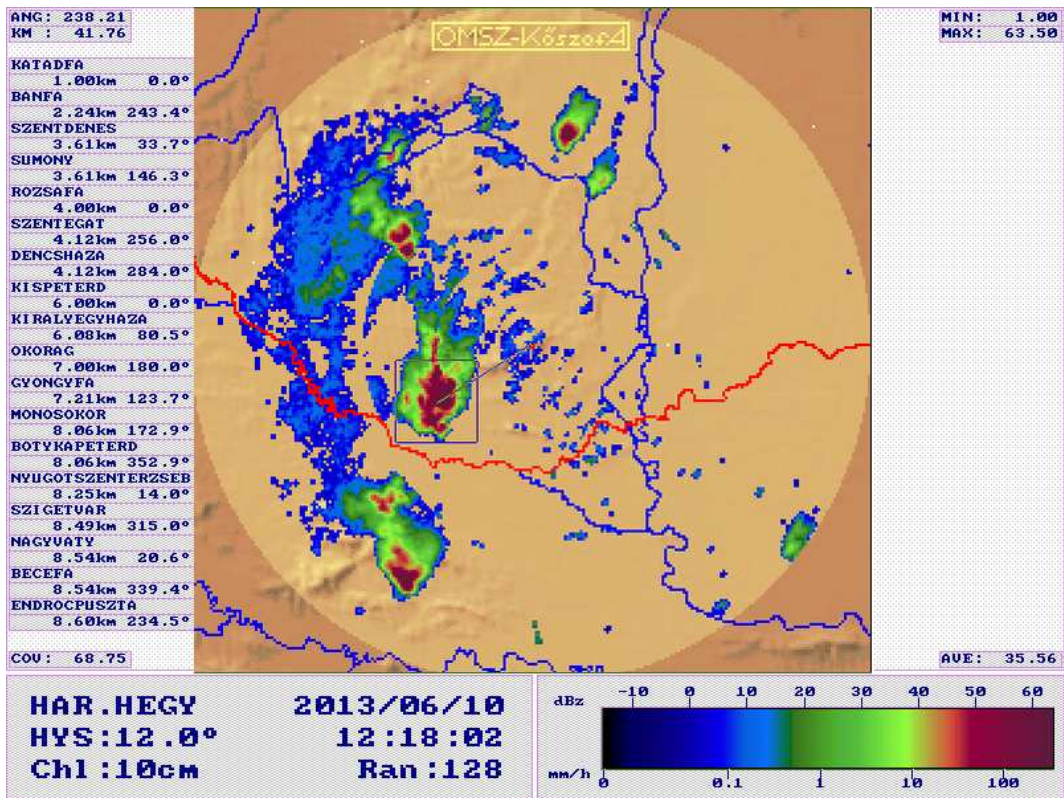
Beavatkozási napok júniusban: 02. 05., 06., 07., 08., 09., 10., 11., 20., 22., 23., 24.

Havi üzemórák csoportok szerint:

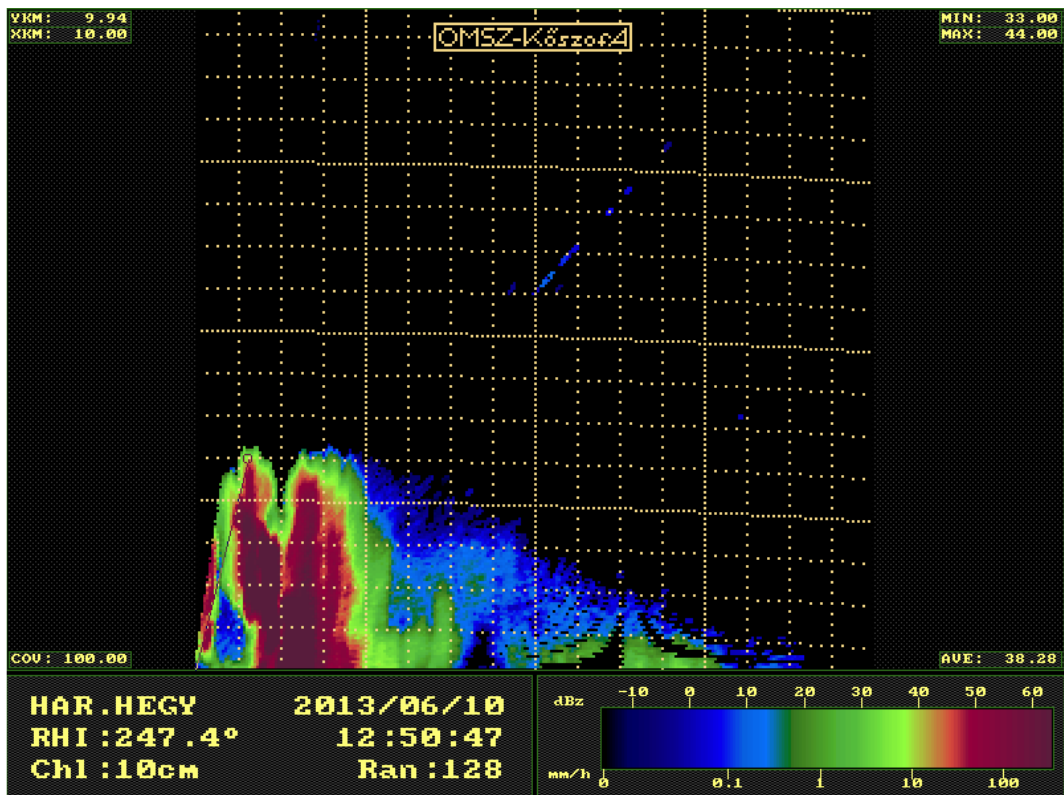
Északnyugati	Délnyugati	Északkeleti	Délkeleti
36:00	38:30	45:00	45:30

A kezelőink és a biztosító társaságok által jelentett adatok alapján ebben a hónapban ezeken a napokon fordult elő jégeső:

Június: 02., 07., 08., 09., 10., 20., 22., 23.

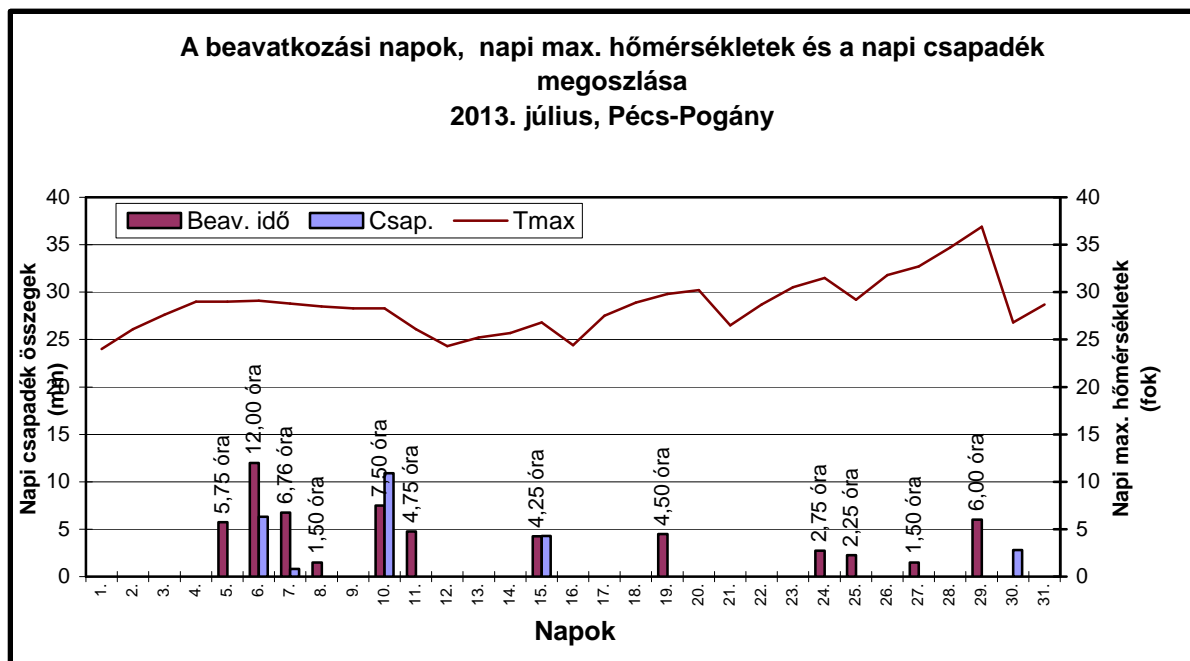

Szupercella halad át a védett területen 2013.06.10-én helyi időben 14 óra 18 perckor.

A szupercella függőleges metszete helyi időben 12 óra 50 perckor.

2. 3. Július

A hónap első napjaiban még kitartott az anticiklon, majd a magasban hidegcsepp került fölének és ez által megnőtt a légkör labilitása.

5-én konvergenciavonal mentén kevésbé jégveszélyes cellák alakultak ki.

6-án már kellő nedvesség is érkezett, így rengeteg zivatarcella alakult ki délutántól másnap hajnalig. Ezek közül délután a Somogyjád közeliből hullott maximum 1 cm átmérőjű jég.

10-én hidegfront hatására képződtek heves zivatarok, Pécs környéki cellák voltak a legveszélyesebbek, de ebből is csak borsószem nagyságú jég esett. Az ország keleti felén a jégesők mellett több helyen villámárvizeket is okozott az átvonuló zivatarlánc.

15-ei hidegfront után megkezdődött az idejé aszályos szezon, a hőmérséklet általában 30 fok fölé emelkedett, időnként 35 fok fölé és 1 hónapon keresztül alig esett eső.

29-én megdőlt a napi maximum hőmérsékleti rekord: Baja mellett Csávolyon 40,0 C°-ot regisztráltak.

Beavatkozási napok júliusban: 05., 06., 07., 08., 10., 11., 15., 19., 24., 25., 27., 29.

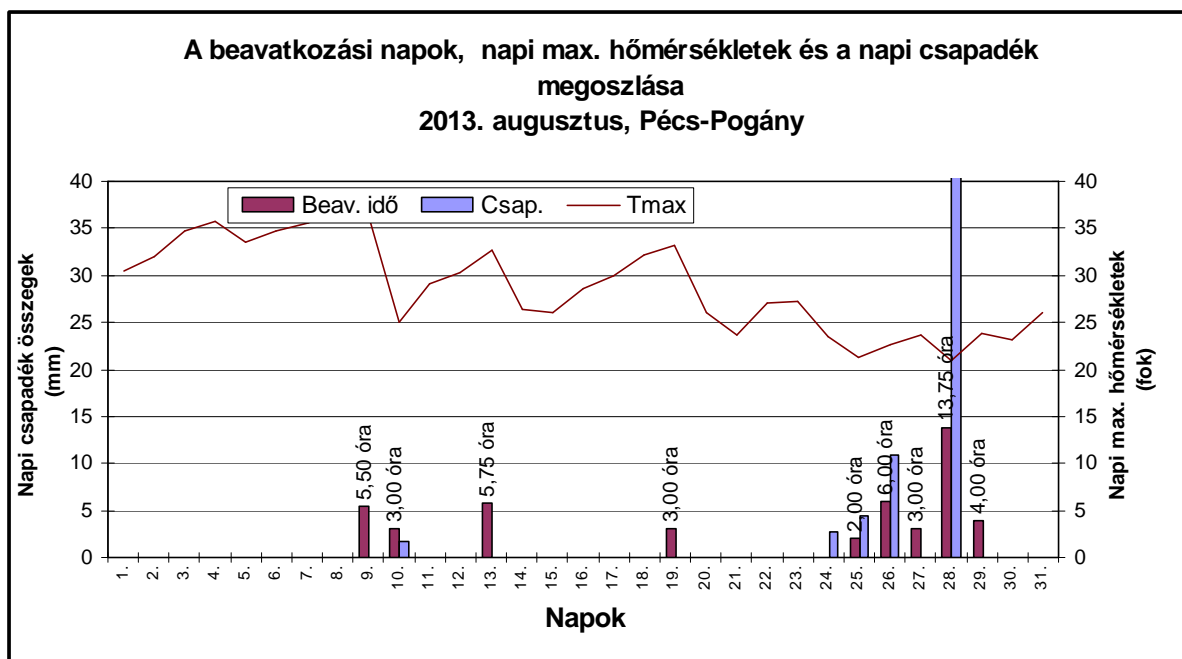
Havi üzemórák:

Északnyugati	Délnyugati	Északkeleti	Délkeleti
41:00	52:30	43:45	54:15

A kezelőink és a biztosító társaságok által jelentett adatok alapján ebben a hónapban ezeken a napokon fordult elő jégeső:

Július: 05., 06., 07., 10., 11., 24.

2. 4. Augusztus

Augusztusban tombolt a kánikula, 3 hétig lényegében nem esett csapadék, egy-két helyi zápor fordult csak elő. 8-án több helyen mértek 40 fokot, a napi maximum hőmérséklet is megdőlt, idén 40.6 C°-ot mértek Győrben. A hőséget a 9-én, 13-án és 19-én érkezett hidegfrontok mérsékeltek pár napra. A védett területen csak zivatarok fordultak elő jég nélkül.

A hónap utolsó hetében enyhült a hőség, 24-én nedves levegő érkezett fölénk, záporokkal, majd egy sekély ciklon alakult ki felettünk és megjött a várva várt eső is.

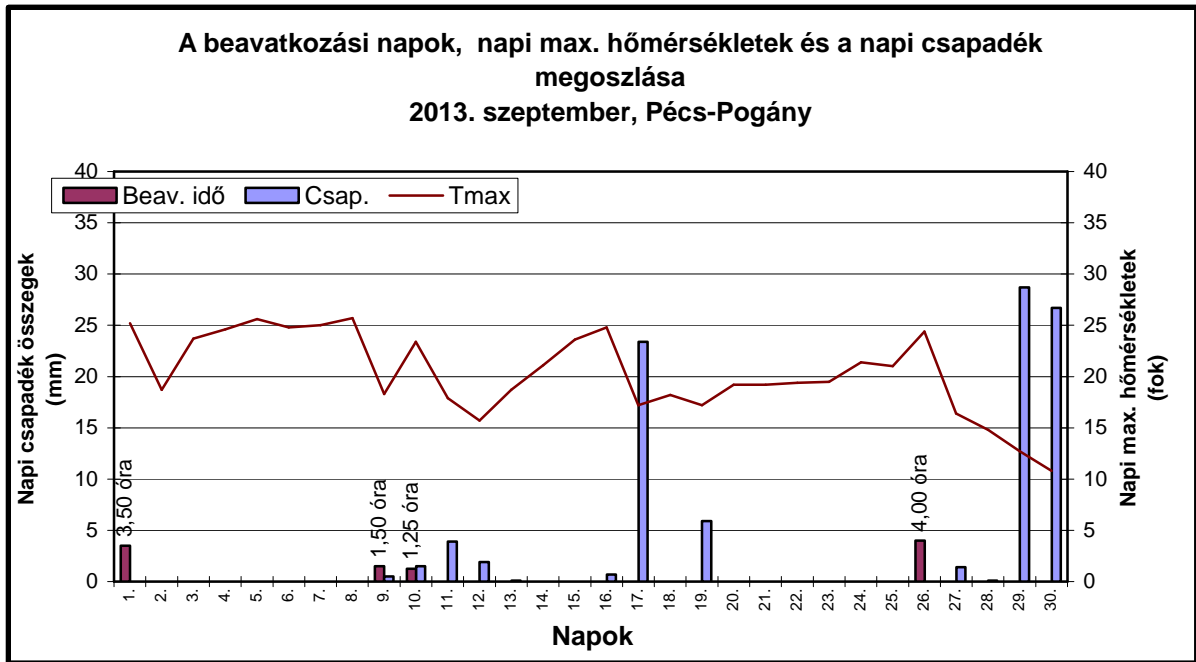
Beavatkozási napok augusztusban: 09., 10., 13., 19., 25., 26., 27., 28., 29.

Havi üzemórák:

Északnyugati	Délnyugati	Északkeleti	Délkeleti
32:15	37:15	33:00	37:45

A kezelőink és a biztosító társaságok által jelentett adatok alapján ezeken a napokon fordult elő jégeső:
Augusztus: 28.

2. 5. Szeptember

Szeptember 1-én, 3-án gyenge hidegfront haladt át majd újra anticiklon alakította időjárásunkat. 1-én Nagyatádon volt kevés borsó nagyságú jég.

9-én érkezett hidegfronttal megszűnt a nyári időjárás, a magasban is hideg levegő került fölénk.

13-án az 0 fokos izoterma már csak 2200 m magasan volt, emiatt és a magassági hidegcsepp miatt kisebb jégesők fordultak elő Somogy megyében (Szena 4-5 mm átmérőjű, Vízvár apró cseresznye).

15-e után a magasban melegedés indult el, ez erősen növelte a légkör stabilitását, míg a talajközeli frontok jöttek-mentek eső, szélvihar kíséretében, de jégveszélyes cellákat nem mértünk.

26-án hidegfront állította meg a lassú enyhülést, jégveszélyes cellák nem alakultak ki.

A hónap végére kifejezetten hűvös idő köszöntött ránk, jelentős csapadékkal.

Beavatkozási napok szeptemberben: 01., 09., 10., 26.

Havi üzemórák csoportok szerint:

Északnyugati	Délnyugati	Északkeleti	Délkeleti
8:00	10:15	4:30	7:00

A kezelőink és a biztosító társaságok által jelentett adatok alapján ebben a hónapban ezeken a napokon fordult elő jégeső:

Szeptember: 01., 13.

3. Tevékenységünk hatékonysága

A jégesőelhárítási tevékenység hatékonyságának bemutatására, a nemzetközi gyakorlatnak megfelelően, a történelmi idősoros összehasonlítást alkalmazzuk.

A vizsgált időszak: 1962 - 1990, illetve 1991 - 2013-ig terjedő időszak.

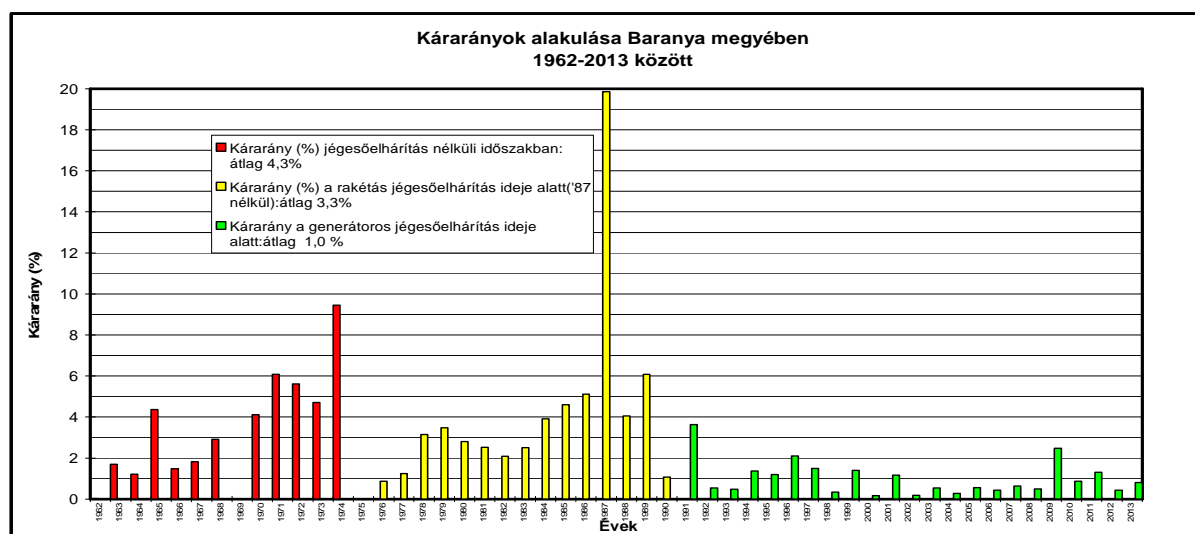
A vizsgált terület I. esetben: Baranya megye
 (több éves káradatok erről a megyéről állnak a rendelkezésünkre)
 II. esetben: A teljes védett terület
 (Baranya megye, illetve Somogy, Tolna megye)

A módszer: 29 év (1962-90-ig) szántóföldi növénytermesztési kultúráiban
 keletkezett kár összehasonlítása
 a generátoros jégesőelhárítás 23 éves működése (1991-2013) alatt
 kialakult károkkal.

A hatékonyság bemutatására a biztosítók kárány adatait használjuk fel, mivel a kárány nem érzékeny az inflációra, nem befolyásolja a biztosítók üzlet politikája, tehát egy jól használható mérőszám.

Kárány definíciója: kártérítési összeg és a biztosított érték hányadosa százalékban kifejezve.

3. 1. I. Baranya megye területén

Év	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
Kárány (%)	3,64	0,55	0,47	1,37	1,20	2,10	1,49	0,34	1,40	0,17
Év	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Kárány (%)	1,16	0,18	0,55	0,27	0,56	0,43	0,63	0,49	2,48	0,87
Év	2011	2012	2013							
Kárány (%)	1,31	0,65	0,81							

A jelenlegi védett területen 1962 - 1990-ig terjedő időszakban az átlag kárány

3,6 %

A talajgenerátoros jégesőelhárítás 23 évét figyelembe véve az átlag kárány

1,0 %

A két időszakot összehasonlítva (1962-90, 1991-2013) megállapíthatjuk, hogy egy lényeges **72 %-os kárcsökkenés tapasztalható** a térségben.

A kárcsökkenést figyelembe véve, a kármegtakarítás éves szinten a megyében:

A megyében termelt szántóföldi növények összes termelési értéke
 (270000 ha területen, 350 E Ft/ha átlagos termelési értékkel számolva)
 1962 - 1990-ig terjedő időszak (29 év átlag káránya)

94.500 millió Ft.

3,6 %

Ez alapján feltételezhetjük, hogy a talajgenerátoros jégesőelhárítás nélkül (a termelési értéket figyelembe véve) a várható jégkár

3.402 millió Ft.

Ezzel szemben, figyelembe véve az (1991-2013 év) átlagos 1,0 %-os kárányát,

a kialakult kár

945 millió Ft.

Az adatok összehasonlításából kitűnik, hogy Baranya megyében tevékenységünkől adódóan éves szinten átlagosan termelési értéket sikerült megóvni a jégveréssel szemben.

2.457 millió Ft.

3. 2. II. A teljes védett területen

A teljes védett területnél a 45 éves franciaországi hatékonysági adatokat használjuk fel, mivel Somogy és Tolna megye védett részeiről több éves adatbázis nem áll rendelkezésünkre.

Ezt azért tehetjük, mert:

- a két rendszer földrajzi helyzete és jégesőfelhő képződése analóg elemeket tartalmaz, a rendszerek földrajzi kiterjedése hasonló (mivel a horvát jégesőelhárítás szervesen kapcsolódik a védett területünkhöz),
- a beavatkozások számát figyelembe véve, rendszerünkben a nagyobb biztonságra törekszünk, amely a hatékonyságot növeli,
- a meghibásodásból és egyéb okokból adódóan a generátor kiesések száma lényegesen kedvezőbb a NEFELA-nál, mint Franciaországban,
- a technikai és szellemi háttér azonos, a módszerben lényeges különbségek nincsenek.

A franciaországi számítások szerint a védett területen 40 %-kal csökkentek a jégkárok.

Somogy, Tolna megye területén az átlagos kárányit feltételezve

3,6 %

A két területen (védett terület ~468.670 ha, 350 eFt/ha átlagos termelési értékkel számolva) termelt szántóföldi növények összes

termelési értéke

164.035 millió Ft.

Ez alapján feltételezhetjük, hogy talajgenerátoros jégesőelhárítás nélkül a 2013-as évben a fenti termelési értéket figyelembe véve, a várható jégkár

5.905 millió Ft.

A 40 %-os hatékonyságot figyelembe véve kármegtakarítás

2.362 millió Ft.

Az összes védett terület kármegtakarítása (Baranya megye 2457 millió, Somogy, Tolna megye 2362 millió)

4.819 millió Ft.

3. 3. A jégesőelhárítási tevékenység jövedelmezősége

A jégesőelhárítás jövedelmezőségét az alábbi formula alapján számíthatjuk ki:

$$J = K / F,$$

ahol J = jövedelmezőség, K = kármegtakarítás, F = fenntartási költség

2013-ban K = 4.819 millió Ft., F = 135 millió Ft., tehát

$$J = 4.819 \text{ millió Ft.} / 135 \text{ millió Ft.} = 35,7$$

Tehát a jégesőelhárítás működésével **1,- Ft.** ráfordítással **35,7 - Ft.** termelési érték menthető meg.

A bemutatott adatok alátámasztják, hogy a jégesőelhárítás működése, fenntartása gazdaságos, jövedelmező tevékenység.

A fokozottan jégveszélyes térségben a növénytermesztéssel foglalkozók termelésbiztonságát növeli, ezen kívül a lakossági kárcsökkenés területén is jelentős az eredménye.

A közvetlen kárcsökkenő hatásán túlmenően a jégkárcsökkenő rendszernek, a biztosítási díjak féken tartásában is szerepe van. A biztosítótársaságok egy adott térségben szintén történelmi idősoros összehasonlításban vizsgálják a károkat, és ennek alapján állapítják meg a növény jégkár-biztosítási díjakat. Ha a károk hosszútávon

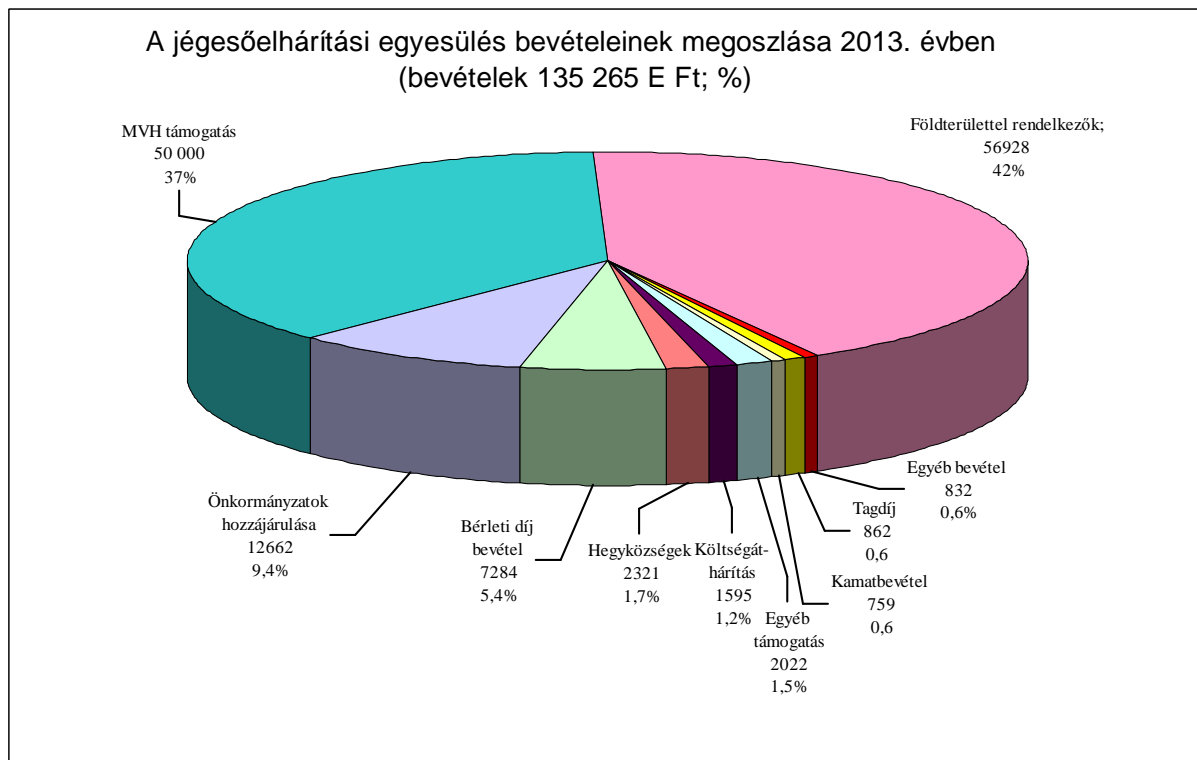
csökkennek, akkor a biztosítási díjakban is csökkenés tapasztalható, mint a mi esetünkben a jégesőelhárítás működése alatt.

4. Az Egyesülés működési költségeinek megteremtése

A Jégesőelhárítási Egyesülés finanszírozásának két fontos alappillére van.

Az egyik pillér a megfelelő szintű állami támogatás, (ami 2002. év óta közel azonos nagyságrendű) mivel jelenlegi tagjaink, támogatóink az állami támogatás nélkül a kárcsökkentő rendszert fenntartani nem tudják. A másik pillér a tagi, támogatói befizetések és az Egyesülés saját bevételei.

A Jégesőelhárítási Egyesülés működési bevételeiben a „saját források” részaránya 63 %, az állami forrás 37%.

4.1. Az állami támogatás

Az Európai Uniónál sikeresen notifikált állami támogatást figyelembe véve, a 2009-es évtől a közvetlen támogatás helyett, közvetett támogatásként a mezőgazdasági termelőkön keresztül kapja az Egyesülés a támogatást az MVH-tól.

A támogatás igénybevétele bonyolult, mivel több, mint 500 földművelő tagunknak kellett az igénybevételhez szükséges meghatalmazást és nyilatkozatot kitölteni, aláírni és határidőre visszaküldenie. A támogatási kérelmünk elkészítése előtt egyeztettünk az MVH-val, illetve a Vidékfejlesztési Minisztériummal.

A díjtámogatási kérelmünket határidőre elkészítettük és június 27-én leadtuk a Baranya megyei Kormányhivatal Földművelésügyi Igazgatóságához. A maximális díjtámogatást igénybe tudtuk venni. Az MVH a támogatási kérelmünket pozitívan bírálta el, és 49.999.800 Ft támogatási jogosultságot állapított meg, melyet a folyamatos működésünk érdekében már július 31-én folyósított az Egyesülés részére.

Ezen kívül a hosszú távú terveink megvalósítása és a jégesőelhárítási rendszer fennmaradása érdekében:

Az Országgyűlés Mezőgazdasági Bizottságának több tagjával, (Tiffán Zsolt, Patay Vilmos) és alelnökével (Horváth István Szekszárd polgármestere) felvettük a kapcsolatot. Átadtunk egy anyagot, ami bemutatja a jégesőelhárítás múltját, jelenét, az országos kiterjesztésének lehetőségeit és az állami finanszírozás javasolt forrásait, és azt, hogy mi lehetne a finanszírozási megoldás a meglévő rendszer fennmaradása érdekében.

Közvetett információink szerint a Mezőgazdasági Bizottság napirendjei közé felvette a kérésünkkel történő foglalkozást.

A Vidékfejlesztési Minisztérium államtitkárához Czerván Györgyhez szintén azzal a kéréssel fordultunk, hogy :

- 2014. január 01-től milyen formában, hogyan lesz államilag támogatható a jégesőelhárítás működése?
- Van-e arra lehetőség, hogy a rendelet alkotásának időpontjától bekövetkezett inflációt figyelembe véve a hektárra vetített normatívát (szántó max. 300 Ft/ha, ültetvény max. 500 Ft/ha) megemeljék, további jégesőelhárítási rendszerek kialakulását segítve az 50 millió Ft éves keretösszeget felemeljék.
- 2015. január 01-től az állami támogatást kiváltva az egységes teherviselést bevezetve kötelezővé lehetne-e tenni a földhasználóknál a jégesőelhárítás fenntartását. (Amennyiben a földművelők a három megye területén egységesen hozzájárulnának a jégesőelhárítás fenntartásához, az költségszinten, becslésünk alapján szántóföldi kultúráknál 240,- Ft/ha/év; szőlő gyümölcsös esetén 500,- Ft/ha/év költséget jelentene a termelőknek.)

Szentirmay Zoltán főosztályvezető Úr levélben történő válaszában kívül egy személyes találkozó lehetőségét is kértük az államtitkár Úrtól, amire november 14-én sor került.

A találkozó során az államtitkár Úr tájékoztatott:

- hogy a tárca munkarendjében nem szerepel olyan jellegű törvénymódosítási javaslat, amelybe bele lehetne illeszteni a termelők fizetési kötelezettségét;
- hogy a jégesőelhárítás zavartalan működése érdekében az Uniónál haladéktalanul megkezdik a támogatási időszak meghosszabbítására vonatkozó egyszerűsített bejelentési eljárást;
- hogy megvizsgálják az Unió szabályok alapján a magyar költségvetést figyelembe véve, hogy a támogatási keretösszeget milyen mértékben tudják megemelni.

4.2. Mezőgazdasági termelők

A taglétszám bővítése és az egyesülés működésének fenntarthatósága érdekében jelentős kampányt folytattunk ebben az évben is.

Több fórumon vettünk részt és tartottunk tájékoztatót.

A média segítségét is igénybe vettük. A megyei lapokban megjelent cikkek mellett, a közszolgálati Tv csatornákon kívül, a kereskedelmi csatornák, az országos és helyi műsor-szolgáltatók rádiók, tv-k is több alkalommal foglalkoztak az ország egyetlen jégesőelhárítási rendszerének eredményes működésével és fenntartási problémáival.

A három megye területén az 50 ha feletti gazdálkodókhoz 1191 db írásos tájékoztatót küldtünk az Egyesülésbe történő belépés érdekében.

Az 50 hektár alatti termelőktől (2813 termelő) 6 E Ft támogatást kértünk a további működésünk érdekében.

A kampánnyal elért eredményünk 11 termelő lépett be új tagként az Egyesülésbe és ezen kívül további 265 földművelő támogatói státuszban 6 E Ft-tal, 1 termelő 50 E Ft-tal járult hozzá a jégesőelhárítás 2013. évi működéséhez.

4.3. Hegyközségek

A védett területen 15 hegyközség működött. Ezek közül 13 hegyközséggel volt támogatási szerződésünk. A hegyközségeknél újra változás történt, az összevonásból, beolvadásból adódóan 11 hegyközség lett a 13-ból akikkel támogatási megállapodásunk volt.

2 hegyközséggel továbbra sem tudtunk támogatási szerződést kötni.

4.4. Önkormányzatok

A védett területen 658 önkormányzat van, amit 2012. évig 25 kistérségi társulás fogott össze. Az elmúlt évben 20 kistérségi társulással volt támogatási megállapodásunk.

2013-ban a kistérségi társulások egy része már az év elején, másik részük év közben megszűnt, illetve volt olyan hely, ahol állami támogatás nélkül önkormányzati forrásból továbbra is életben tartották a társulást.

Már az őszi folyamán megkerestük a régió kistérségeit, hogy a változás ellenére továbbra is támogassák az Egyesületet, vagy az egyes önkormányzatok helyett vállalják át a jégesőelhárítás fenntartását, ezt a munkát tavasszal és nyáron folytattuk. Több kistérségi- és pénzügyi bizottsági ülésen vettünk részt.

17 kistérségi társulással maradt vagy módosult a támogatási megállapodásunk. 1 kistérség a társulási ülésén a felmondott megállapodás ellenére, megszavazta és vállalta, hogy összegyűjti a 35 önkormányzatától a támogatási összeget.

A hét megszűnt kistérségnél a tagjainknak (87 önkormányzat) számlát állítottunk ki a szolgáltatási és tagdíjról. Ezen kívül 104 önkormányzat támogatását kértük, melyből 32 önkormányzat támogatott.

4.5. Biztosítótársaságok

Az országban működő biztosítótársaságok közül 4 érdekelt a növény-jégekárbiztosítások területén a régióban. Ezeket a biztosítótársaságokat azzal a kéréssel kerestük meg, hogy közvetlen támogatásként hektáronként 50 Ft-tal támogassák a jégesőelhárítást a biztosított területek után, vagy közvetett támogatásként vállalják át a tagok biztosított területei után a jégesőelhárítás fenntartásának 50 %-át.

A 4 növénybiztosító közül a Baranya megyei Kölcsönös Nonprofit Növénybiztosító Egyesület a biztosított tagok után 50 Ft/ha közvetlen támogatást fizetett az Egyesülésnek a jégekárcsökkentő rendszer működtetésére. A Generali-Providencia Biztosító Zrt., a Groupama Garancia Biztosító Zrt. és az Allianz Hungária Biztosító Zrt. a támogatási kérelmünket elutasította.

5. Az Egyesülés dolgozói

A 2004. évtől 35 %-kal növekedett a hálózatunk és az egyéb feladataink is jelentősen bővültek, a közel 1200 tagot és támogatót figyelembe véve.

Költségvetésünk sajnos ebben az évben sem tette lehetővé, hogy a főállású dolgozók létszámát növelni tudjuk a feladatainkhoz mérten.

A jégesőelhárítási tevékenységet a 4 főállású dolgozón kívül még:

- 141 megbízási jogviszonyú generátorkezelő,
- 8 időszakos megbízási meteorológus,
- 1 vállalkozó radarmérnök,
- 1 vállalkozó könyvelő,
- 1 vállalkozó hálózati technikus segítette.

5.1. A hálózat

A generátorok javítását, karbantartását, kezelők ellenőrzését, generátorok hatóanyaggal történő feltöltését, műszaki meghibásodások elhárítását, a generátorok be- és kiszállítását, kezelők kiválasztását, oktatását, telephelyek karbantartását, gépjárművek időszakos szervizelését, a főállású hálózati munkatársunk mellett, időszakosan 1 fő vállalkozó is segítette.

A generátorok és szerelvényeik téli – tavaszi felkészítése jól sikerült, ennek eredménye év közben kamatozott. A védekezési idő alatt összesen 35 műszaki meghibásodás volt a hálózatban, (telefon 8 esetben, kompresszor 13 esetben) amelyből 14 eset érintette a talajgenerátort (3 légtartály, 11 oldaltartály). Ezek a meghibásodások azonban csak 3 helyen okoztak fél órás, 1 helyen egy órás beavatkozás kimaradást.

A régi generátorkezelők ismétlődő oktatása megtörtént a generátor szakszerű üzemeltetése érdekében. A beavatkozási időszak alatt a 141 generátort 6.440 alkalommal kellett üzemeltetni. A beavatkozásokból 6.438 valósult meg. A generátorkezelők a beavatkozások közel 100%-át végrehajtották. Beavatkozás kimaradás 2 volt személyi mulasztásból adódóan.

Az összes generátorkezelőt érintő 2 feltöltési cikluson és a beszállításon kívül, 23 esetben eseti ellenőrzést is végeztünk. Az ellenőrzések során rendellenességet nem tapasztaltunk.

Az elmúlt évek tapasztalatai alapján (a sok beavatkozás miatt, a folyamatos hatóanyag ellátást csak nagy nehézségekkel tudtuk biztosítani) a generátorokat ebben az évben is + 20 liter tartalék hatóanyaggal láttuk el. A 80 liter tartalék hatóanyagnak köszönhetően, a generátorok feltöltési ciklusai jól tervezhetőek voltak és a viszonylag kevés beavatkozásnak köszönhetően 2-re csökkentek.

5.2. A radarközpont munkájáról

A jégesőelhárítási munka irányítása a hármashegy-i radarközpontból történik. Az ügyeletes meteorológus folyamatosan figyeli a környék időjárását, irányítja a generátorkezelőket, fogadja a meghibásodási bejelentéseket, koordinálja a hálózati dolgozók munkáját, tagjainkat meteorológiai információval látja el, és fő feladata a jégelhárító berendezések bekapcsoltatása.

Az ügyeleti szolgálat ellátásában külsős munkatársak segítenek. Az 5 hónapon keresztül történő 24 órás szolgálat ellátása érdekében 8 külsős meteorológus is dolgozott a Hármashegy-en. A külsős meteorológusaink általában az Országos Meteorológiai Szolgálatról jöttek.

A központ munkáját időjárási térképek, időjárási radar, időjárási műholdvevő, villám-érzékelő, feldolgozó- és kommunikációs számítógépek segítik. A meteorológusi feladatok mellett mindezen eszközök karbantartása, működtetése és korszerűsítése az Egyesülés egyetlen főállású meteorológusának feladata.

A technikai eszközeink fejlesztésére idén sem volt pénzünk, csak az elromlott eszközöket javíttattuk meg, illetve cseréltük ki. Az Országos Meteorológiai Szolgálatól a kárcsökkentő tevékenységünkhöz sok információt kapunk, előrejelzett térképeket, radarképeket, szinopállomások adatait.

Az időjárási térképek és a légállapot mérések adatainak e-mail-en, illetve FtP szerverről történő letöltése jól működött.

Az ügyeletes meteorológus legfontosabb feladata a jégvédelmi generátorok be-, illetve kikapcsoltatása. A túl korai vagy felesleges üzemelés óránként kb. 300 ezer Ft költséget jelenthet az Egyesülés számára, a késői bekapcsoltatás pedig milliós többlet jégkárokat okozhat a védett területen. A megfelelő időpont meghatározása általában jól sikerült, csak szeptemberben volt egy elmaradt beavatkozás az időjárás helytelen megítélése miatt. Olyan szakmai hibát vagy fegyelmi vétséget, mely felelősségre vonást igényelt volna nem állapítottunk meg. Idéntől bevezettünk egy kiértékelő lapot a szokásos beavatkozásvezetői jelentés mellett. A szolgálat végén, az előre kidolgozott paraméterek alapján mindenkinek értékelni kell a végzett munkáját. Így mindenki azonnal szembesül az elért minőséggel, illetve láthatja, mely követelményeknek nem tudott megfelelni.

Az agrometeorológiai előrejelzést már legnagyobb részt elektronikus levélben, a generátorkezelőkhöz az utasításokat mobiltelefonon (SMS) juttatjuk el.

A terveket, költségvetést elkészítettük a számukra. Beruházási és fenntartási forráshiány miatt sajnos a rendszer megvalósítása elnapolódott.

6. Az Egyesülés 2013. évi költségvetési terv- és tényadatai.

Költségvetésünk készítésénél a bevételeket is figyelembe vevő, költségtakarékos szemlélet valósult meg. Az infláció hatása (főként az alapanyag áránál) természetesen az Egyesülésnél sem volt elkerülhető.

Az Egyesülés tervezett és a tagság által elfogadott költségei a 2012. évi tényadatokhoz viszonyítva 1,7 %-kal növekednek, de a 2013. évi tervadatokhoz viszonyítva 1.991 E Ft , 1,5 %-os a megtakarítás.

6.1. Bevételek változása a 2012. évhez, illetve a költségvetési tervhez viszonyítva

A jégesőelhárítás fenntartásának irányelveinél továbbra is jelentős hangsúlyt fektettünk az igazságos, egységes teherviselés elvére. Célunk, hogy a meglévő tagjaink és támogatóink mellett minél többen (új belépők tagként, illetve támogatóként) fizessenek a szolgáltatásért.

Az Egyesülés bevételei 1.914 E Ft-al (1,4 %-kal) elmaradnak a 2012. évi tényadatoktól és 1,3 %-kal (1.775 E Ft-tal) maradnak el a tervszinttől.

A földterülettel rendelkezőktől származó bevételek (a szolgáltatási díj, támogatói bevételek) a tagbevonásokkal, támogatási díjakkal, hegyközségi hozzájárulásokkal is a tervszint alatt maradtak 1.451 E Ft-al (2,4 %-kal) és 1.498 E Ft-tal (2,5 %-kal) maradnak el az előző évitől.

Az Egyesülés létszáma évről évre nő, de az Rt-k, Zrt-k Kft-k átalakulásával a fizetős földterületünk nem növekszik, sőt időnként csökken.

Az önkormányzatoktól, kistérségektől származó bevételek 2,6 %-kal 338 E Ft-tal alacsonyabbak a tervezettnél, az előző évitől 3,5 %-kal (460 E Ft-tal) maradnak el. 2013-ban 19 kistérség kistérségi szinten támogatta az Egyesülést 10.449 E Ft-al. Azokban a kistérségekben, ahol a kistérség nem támogatta az Egyesülést, ott a tag önkormányzatok fizettek számla alapján 1.613 E Ft-ot, és az egyes önkormányzatoktól 600 E Ft támogatás érkezett.

A kamatbevétel 41 E-Ft-tal a tervszint alatt marad, és 487 E Ft-al lesz kevesebb az előző évinél (az alacsony kamatszint és a bankváltás alkalmával felmondott lekötések miatt).

Az egyéb bevételek (melyben a terv szerint az állami támogatásból megvalósuló beruházások éves elszámolt értékcsökkenésével egyező mértékű bevétel-növelő tétel szerepel 240 E Ft értékben, 200 E Ft egyéb szolgáltatási árbevétel és előző évben elszámolt értékvesztés –mohácsi önkormányzat - mely 2013-ban kiegyenlítésre került 326 E Ft értékben) 332 E Ft-tal haladja meg a tervezettet és 238 E Ft-tal az előző évit.

Az egyéb támogatások közt a biztosítóktól kapott támogatások szerepelnek, a tervezettet 22 E Ft-al, haladja meg, az előző évit 24 E Ft-al. A biztosítótársaságok közül 2013. évben csak a Baranya- Megyei Kölcsönös Nonprofit Növénybiztosító Egyesület támogatta az Egyesülést.

Bérleti díjak a 104 E Ft-al haladják meg a tervszintet (1,5 %), az előző évinél 5,9 %-kal (406 E Ft-al) lettek magasabbak. A növekedést az okozta, hogy a bérleti díjakat infláció követővé tettük, valamint az egyik bérlő újabb antennát helyezett el.

Az MVH-tól kapott támogatást külön soron kimutatjuk (ez a földművelőktől származó bevétel díjtámogatott része), de azt a szolgáltatási díjat fizetők kapják díjvisszatérítés formájában, az Egyesülés meghatalmazás alapján veszi igénybe a támogatást.

A költségáthárítás a bérlőknek kiszámlázott rezsiköltséget tartalmazza, mely 405 E Ft-tal lett kevesebb a tervezettnél és 109 E Ft-tal az előző évinél. Ez a tétel a kiadásainkat is ugyanekkora összeggel növeli.

6. 2. Működési költségek, ráfordítások változása, fontosabb eltérések a 2012. évhez, illetve a költségvetési tervhez viszonyítva

Az Egyesülés ebben az évben is költségtakarékosan gazdálkodott, csak a működéshez feltétlenül szükséges költségeket vállalta fel, így 2013. évben 323 E Ft-al (0,2 %-kal) lett magasabb az összes költség mint 2012-ben volt. Az elfogadott költségvetési tervhez viszonyítva 1.991 E Ft (1,5 %) a megtakarítás.

Fontosabb eltérések:

Anyagjellegű ráfordítások:

A beavatkozási anyagköltség a kedvező időjárásnak köszönhetően 511 E Ft-tal (1,5 %-kal) a tervezett alatt maradtak. Az előző évi felhasználásnál 3.341 E Ft-tal (11%-kal) lett magasabb (a kedvező időjárási helyzet ellenére is) az alapanyag árának emelkedés miatt.

Villamosenergia felhasználás 467 E Ft-tal (23%-kal) kevesebb a tervezettnél, és az előző évi energiaköltségnél 234 E Ft-tal kevesebb a szolgáltató kedvező árai és a bérlők alacsonyabb villamosenergia fogyasztásának köszönhetően.

Üzemanyag felhasználás az előző évi felhasználást 21 E Ft-tal haladja meg, a tervhez viszonyítva 518 E Ft (13,6 %) a megtakarítás. A lényegesen kevesebb beavatkozás miatt kevesebb feltöltésre (1 feltöltési kör kb 5000 km gépkocsifutást igényel) volt szükség.

A fenntartási anyagköltség 900 E Ft-tal (30 % -kal) a tervszint alatt maradt, (az előző évinél 1.302 E Ft-tal lett alacsonyabb). A halasztható anyagbeszerzéseket 2013-ban elhalasztottuk.

Idegen szolgáltatás 1.757 E Ft-tal (10,3 %-kal) a tervezett alatt marad, az előző évinél 1.308 E Ft-tal (8 %-kal) lesz alacsonyabb.

A bérleti díjak a 280 E Ft-al haladják meg tervezettet (az előző évit 284 E Ft-tal) az irodabérlet árának emelkedése miatt.

Posta-, telefon költség 43 E Ft-al (1,4 %-kal) haladja meg a tervezettet, az előző évinél 43 E Ft-al (1,4 %-kal) lesz kevesebb. A megtakarítás a telefon költségnél a kedvezőbb díjcsomag választás, a postaköltségnél pedig az, hogy ebben az évben először nem küldtük ki a részletes beszámolót postán, hanem internetes elérhetőséget biztosítottunk a beszámoló megismeréséhez.

A bankköltség nagymértékben emelkedett (bankot is váltottunk) 528 E Ft-al meghaladja a tervezettet (88 %-kal), és 601 E Ft-al (114 %-kal) az előző évit.

A hatósági díjak, az oktatási költségek és a kiküldetési költségeknél 175 E Ft a megtakarítás.

A biztosítási díjak a tervezettnél 155 E Ft-al (14 %-kal), az előző évinél 173 E Ft-tal (15,5 %- kal) alacsonyabbak, mert a gépjármű biztosításainkat újrakötöttük.

Az anyagi jellegű ráfordítások összességében 3.632 E Ft-tal (5,5 %-kal) a terv alatt maradnak.

Személyi jellegű ráfordítások:

A személyi jellegű ráfordítások 466 E Ft-tal (0,7 % - kal) maradnak el a tervtől.

Az előző évhez képest 410 E Ft (0,6 %-os) a csökkenés. Az előző évhez történt csökkenés oka, az alkalmi munkavállalási költségeknél (és járulékainál) és a reprezentációnál történt megtakarítás.

A bérköltségek, a megbízási díjak és a tiszteletdíjak a tervezettnél megfelelően alakultak.

A reprezentációs költségeknél 215 E Ft a megtakarítás a tervezetthez, és 185 E Ft az előző évhez képest.

Az egyéb személyi jellegű költségeknél 43 E Ft a megtakarítás a tervezetthez (44 E Ft az előző évhez viszonyítva).

A szociális hozzájárulás adó és a szakképzési költségek a tervezettnél megfelelően alakultak.

Értécsökkenési leírás

Az értécsökkenési leírásnál a tervezetthez viszonyítva 223 E Ft, az előző évhez viszonyítva 584 E Ft a megtakarítás. Oka: az eszközök öregedése, valamint a kis értékű eszközbeszerzések elhalasztása.

Egyéb ráfordítás

A gépjárműadó, az iparüzési adó a tervezettnél megfelelően alakultak.
Az egyéb ráfordítások közt 2.281 E Ft vevő követelésekkel szembeni értékvesztés elszámolása indokolt.

A költségtakarékos gazdálkodásnak köszönhetően a 2013-es évben az Egyesülés bevételeiből a kiadásait fedezni tudta. Jelenleg likviditási problémáink nincsenek, meglévő pénzeszközeinkből működésünket biztosítani tudtuk.

Az Egyesülésnek adóssága nincsen, adózás előtti eredménye 216 E Ft.

Az Egyesülés dolgozói megköszönik:

*a Vidékfejlesztési Minisztérium dolgozóinak,
az OMSZ elnökének és munkatársainak,
a TESZÖV-ök titkárainak és munkatársainak,
a Biztosítótársaságok képviselőinek,
a Baranya megyei Kormányhivatal Földművelésügyi Igazgatójának és munkatársainak,
a MVH vezetőjének és munkatársainak,
a Felügyelőbizottság tagjainak*

segítségét az Egyesülés munkájában.

Pécs, 2014. március 12.

**Huszár István
igazgató**

**NEFELA Egyesülés 2012 évi tény . és 2013.évi költségvetési
terv és tényadatai**

E Ft-ban

	Tény	Terv	Tény
	2012	2013	2013

I. BEVÉTELEK

Földterülettel rendelk.hozzáj.földt	60 747	60 700	59 249
Önkormányzatok hozzájárulása	13 122	13 000	12 662
Kamatbevételek	1 286	800	759
Egyéb bevételek	594	500	832
Egyéb támogatások	1 998	2 000	2 022
Bérleti díj bevételek	6 878	7 180	7 284
MVH támogatás	50 000	50 000	50 000
Költségáthárítás	1 704	2 000	1 595
Tagdíj	850	860	862
BEVÉTELEK ÖSSZESEN	137 179	137 040	135 265

II. MŰKÖDÉSI KÖLTSÉGEK, RÁFORDÍTÁSOK

1. Anyagjellegű ráfordítások

Beavatkozási anyag költség	30 448	34 300	33 789
Villamos energia költség	1 767	2 000	1 533
Üzem, kenő és fűtőanyag	3 261	3 800	3 282
Fenntartási és javítási anyag ktg	3 402	3 000	2 100
Idegen szolgáltatási költség	16 551	17 000	15 243
Bérleti díjak	956	960	1 240
Posta+ telefon költség	3 086	3 000	3 043
Bankköltség	527	600	1 128
Hatósági díjak, illetékek	94	100	64
Biztosítási díjak	1 118	1 100	945
Oktatás, továbbképzés ktg-e	118	120	8
Kiküldetés költsége	39	50	23
Összesen:	61 367	66 030	62 398

2. Személyi jellegű ráfordítások

Munkaviszonyból szárm. bértktg	16 821	16 821	16 821
Generátor kezelők megbízási díja	28 350	28 350	28 350
Alkalmi munkaváll. megbízási díja	2 371	2 400	2 268
Tisztségviselők díjazása	1 867	1 867	1 867
Egyéb juttatás szzép ut	960	960	960
Nyugdíjpénztári hozzájárulás	1 103	1 103	1 103
Kiküldetési ktg-ek (Saját gk)	481	480	446
Egészségpénztár	960	960	960
Reprezentáció, ajándék költsége	320	350	135
Egyéb szem jell Nypt, ept utáni adó	871	870	757
Szakképzési hozzájárulás	691	690	686
Szoc hj 27 %	12 214	12 214	12 220
Egyszerűsített foglalkozt. utáni jár			26
Összesen:	67 009	67 065	66 599

Értékcsökkenési leírás	1 926	1 900	1 901
Kisértékű écs	780	445	221
3. Értékcsökkenési leírás	2 706	2 345	2 122

4. Egyéb ráfordítás

Gépjármű adó	97	100	102
Iparüzési adó	1 517	1 500	1 502
Követelése Értékvesztése, leírása	1 987		2 281
Egyéb	43		45
Összesen:	3 644	1 600	3 930

KIADÁSOK ÖSSZESEN	134 726	137 040	135 049
--------------------------	----------------	----------------	----------------

ADÓZÁS ELŐTTI EREDMÉNY	2 453	0	216
-------------------------------	--------------	----------	------------

Társasági adó	180		17
ADÓZOTT EREDMÉNY	2 273	0	199